

สำเนา

ที่ กษ 1204/ 3022

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

4 พฤษภาคม 2553

เรื่อง ตอบข้อหารือการบังคับคดี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุบลราชธานี ที่ อบ 0011/6596 ลงวันที่ 5 เมษายน 2553

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกา จำนวน 5 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดอุบลราชธานีได้ขอหารือแนวทางปฏิบัติ กรณีสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้จัดซื้อที่ดิน ตามโฉนดที่ดินเลขที่ 6351 เนื้อที่ 28-0-66 ไร่ จากนางสุวิมล ชาติกุล ซึ่งซื้อมาจากการขายทอดตลาดของสำนักงานบังคับคดีจังหวัดอุบลราชธานี ที่ดินดังกล่าวมีผู้ครอบครองอยู่จำนวน 2 ราย เป็นบุตรของเจ้าของที่ดินเดิม นางสุวิมลฯ ได้ฟ้องขับไล่ผู้ครอบครองต่อศาลจังหวัดเดชอุดม ในคดีหมายเลขดำที่ 222/2547 ผู้ครอบครองทำสัญญาประนีประนอมยอมความตกลงยินยอมออกจากที่ดินที่ครอบครอง ประมาณปลายเดือนมกราคม 2548 ศาลชั้นต้นตัดสินตามสัญญาประนีประนอมยอมความ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2547 ตามคดีหมายเลขแดงที่ 242 /2547 เมื่อครบกำหนดผู้ครอบครองผิดสัญญา โจทก์มิได้บังคับคดีแก่ผู้ครอบครอง และนำที่ดินดังกล่าวมาขายแก่ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก. ได้จัดให้ผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์แล้ว จำนวน 2 ราย แต่ไม่อาจเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวได้ เนื่องจากมีผู้ครอบครองเดิมอยู่ ส.ป.ก. ได้เจรจาตลอดจนประสานงานกับพนักงานอัยการจังหวัดเดชอุดมเพื่อดำเนินการให้ออกจากพื้นที่ครอบครองแล้ว แต่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับคดีเนื่องจากนางสุวิมลฯ เจ้าของที่ดินเดิมเคยฟ้องคดีขับไล่ผู้ครอบครอง และเมื่อนำที่ดินมาขายแก่ ส.ป.ก. เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งว่าการบังคับคดีเป็นสิทธิของคู่ความในคดีเท่านั้น เมื่อจำหน่ายสิทธิ (ขายให้แก่ ส.ป.ก.) ไปแล้วก็ไม่มีสิทธิ บังคับคดีได้อีก นั้น

ส.ป.ก. ขอเรียนชี้แจงดังนี้

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 ผู้มีสิทธิบังคับคดีได้แก่คู่ความที่เป็นฝ่ายชนะคดีเท่านั้น ผู้ได้รับการโอนสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้หรือผู้สืบสิทธิจากเจ้าหนี้ ไม่มีสิทธิสวมสิทธิในการบังคับคดีแทนเจ้าหนี้ผู้ชนะคดี การฟ้องคดีกับผู้ครอบครองโดยผู้สืบสิทธิไม่สามารถฟ้องได้เนื่องจากเป็นฟ้องซ้ำ

แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ส.ป.ก. ต้องเข้าสวมสิทธิของนางสุวิมลฯ โดยยื่นคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความในชั้นบังคับคดี เมื่อ ส.ป.ก. มีสิทธิเรียกร้องเกี่ยวเนื่องด้วยการบังคับตามคำพิพากษาในคดีที่ดินที่ซื้อมาจากนางสุวิมลฯ และยื่นคำร้องขอต่อศาลจังหวัดเดชอุดม ในคดีหมายเลขแดงที่ 242/2547 ภายในกำหนด 10 ปี นับแต่วันที่ศาลพิพากษา

เมื่อ/.....

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาต จึงสวมสิทธิบังคับคดีแทนนางสุวิมลฯ ได้ ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2093/2517, 3044/2545, 1654/2549, 711/2548, 1643/2549 (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

หากศาลจังหวัดเดชอุดมมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ ส.ป.ก. เข้าเป็นคู่ความร่วมมือเพื่อสวมสิทธิในการบังคับคดีที่นางสุวิมลฯ ฟ้องคดีไว้ ส.ป.ก. ย่อมได้รับความเสียหาย นางสุวิมลฯ ในฐานะผู้ขายต้องรับผิดชอบภาระหนี้สินที่นางสุวิมลฯ ฟ้องคดีไว้ ส.ป.ก. ย่อมได้รับความเสียหาย นางสุวิมลฯ ในฐานะผู้ขายต้องรับผิดชอบภาระหนี้สินที่นางสุวิมลฯ ฟ้องคดีไว้ ส.ป.ก. ย่อมได้รับความเสียหาย นางสุวิมลฯ ในฐานะผู้ขายต้องรับผิดชอบภาระหนี้สินที่นางสุวิมลฯ ฟ้องคดีไว้

เพื่อให้การดำเนินการร้องขอค้ำประกันหนี้ และการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับคดี เป็นไปด้วยความสะดวก เรียบร้อย รวดเร็ว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 และ มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2550 ส.ป.ก. จึงขอมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ดำเนินการร้องขอค้ำประกันหนี้ ในการบังคับคดีตามคดีหมายเลขแดงที่ 242/2547 และดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับคดีจนเสร็จการ ทั้งนี้ หากผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นสมควรมอบอำนาจให้ปฏิบัติที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ก็ให้มีอำนาจดำเนินการได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถิตย์พงษ์ สุธชเกียรติ)

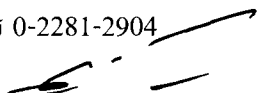
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย

โทร. 0-2281-6676

โทรสาร 0-2281-2904

ตอบข้อหารือการบังคับคดี

เพทาย/พิมพ์/ทาน/ร่าง.....ตรวจ

ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการกลุ่มคดี
๒๕.๖.๕๖

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2093/2517

ธนาคารกรุงไทย จำกัด
ทางหุ้นส่วนจำกัดประสิทธิ์มัยเตอร์ ที่ 1 นายทองเล็ก หอมประเสริฐ
หุ้นส่วนผู้จัดการและ
นายสงหลี แซ่ตั้ง ที่ 4 นายทองสุข แซ่ตั้ง ที่ 5 นายเชอม แซ่ตั้ง ที่ 6
นางประนอม โสจนเศรษฐ์

โจทก์
หรือทอเกล้า
3
จำเลย
ผู้ร้อง

ป.วิ.พ. มาตรา 55, 271

ผู้ร้องเป็นผู้รับซื้อที่ดินของจำเลยได้จากการขายทอดตลาดเป็นบุคคลภายนอกคดี ไม่ใช่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ไม่มีสิทธิขอให้ศาลบังคับจำเลยลูกหนี้ตามคำพิพากษายกเว้น
เครื่องจักรออกจากที่ดินซึ่งผู้ร้องซื้อไว้ ผู้ร้องขอมติไปฟ้องร้องเป็นคดีต่างหาก จะใช้สิทธิขอบังคับในคดีนี้ไม่ได้

คดีนี้สืบเนื่องมาจากจำเลยทั้งหกไม่ชำระหนี้ไถ่ถอนจำนองพร้อมทั้งดอกเบี้ยให้โจทก์ตามคำพิพากษา โจทก์จึงร้องขอให้ศาลชั้นต้นที่ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๔๙๖๗ พร้อมสิ่งปลูก
สร้างซึ่งเป็นทรัพย์สินของ และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดและประกาศขายทอดตลาดปรากฏว่านายจุมพล ฐานสุนทรภักดิ์ ตัวแทนของนางประนอม โสจนเศรษฐ์ ผู้ร้องประมูลได้
ได้รับโฉนดที่ดินดังกล่าวแล้วแต่จำเลยยังไม่ได้ขนย้ายเครื่องจักรที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้และโจทก์ขอถอนการยึดแล้วออกไปจากที่ดิน ขอให้ศาลเรียกจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นหุ้นส่วน
ผู้จัดการของจำเลยที่ ๑ มาสอบสวนเพื่อขนย้ายเครื่องจักรดังกล่าวออกไปจากที่ดินของผู้ร้อง ศาลชั้นต้นสอบถามจำเลยที่ ๒ แล้วแย้งว่าไม่ยอมขนย้ายออกไปเพราะจำเลยที่ ๒ ได้ยื่น
อุทธรณ์ว่าการขายทอดตลาดเป็นโมฆะไว้ขอให้อศาลอุทธรณ์ได้ตัดสินก่อน หรือมีฉันทานุญาตขนย้าย ๕ เดือนผู้ร้องแถลงว่าจำเลยใจที่จะไม่รื้อถอน ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งในวันเดียวกัน
ให้จำเลยรื้อถอนเครื่องจักรออกไปภายในวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๑๔ ห้ามเข้าเกี่ยวข้อง หากฝ่าฝืนกำหนดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องจะได้พิจารณาออกหมายจับหรือกำหนดการ
อย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อมาวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๑๔ จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ร้องว่าไม่อาจขนย้ายเครื่องจักรออกไปภายในกำหนดที่ศาลสั่ง ขอเวลารื้อถอนออกไปอีก ๔ เดือน และวันที่ ๒๒
กันยายน ๒๕๑๔ ผู้ร้องร้องว่าจำเลยที่ ๒ ไม่ขนย้ายเครื่องจักรออกไปกลับขนของและบริวารเข้าไปทำงานในโรงงานและที่ดินของผู้ร้องขอให้ออกหมายจับศาลชั้นต้นสั่งนำตัวพร้อม ถึงวันนัด
ผู้ร้องมาศาลฝ่ายเดียวศาลชั้นต้นเห็นว่าศาลได้กำหนดเวลาให้จำเลยขนย้ายเครื่องจักรออกจากที่ดินของผู้ร้องภายในวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๑๔ ครบกำหนดก็ไม่ยอม ศาลได้เลื่อนวันนัด
พร้อมมามาก ๒ ครั้ง จนถึงวันนัดจำเลยก็ยังไม่วางใจ จึงเห็นสมควรกำหนดเวลาให้จำเลยขนย้ายเครื่องจักรออกไปจากที่ดินของผู้ร้องอีกครั้งหนึ่งมีกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันทราบคำสั่ง
พ้นกำหนดถ้ายังไม่ขนย้ายก็ให้ผู้ร้องมีอำนาจขนย้ายเองได้โดยคิดค่าใช้จ่ายจากจำเลยที่ ๒ ในการขนย้ายให้ผู้ร้องแจ้งเจ้าพนักงานตำรวจไปเป็นสักขีพยานด้วย

จำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับคำสั่งของศาลชั้นต้น ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ผู้ร้องฎีกา

ศาลฎีกาเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ผู้มีอำนาจขอให้บังคับคดีได้คือ คู่ความหรือบุคคลผู้เป็นฝ่ายชนะ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) เจ้าหนี้ตาม
คำพิพากษอาจเป็นโจทก์หรือจำเลยหรืออาจเป็นบุคคลนอกซึ่งร้องสอดเข้ามาในคดีก็ได้ แต่ผู้ร้องเป็นผู้รับซื้อที่ดินของจำเลยได้จากการขายทอดตลาดเป็นบุคคลภายนอกคดีไม่ใช่เจ้าหนี้
ตามคำพิพากษา ไม่มีสิทธิบังคับคดีนี้ได้ การที่ผู้ร้องขอให้ศาลบังคับจำเลยขนย้ายเครื่องจักรออกจากที่ดินซึ่งผู้ร้องซื้อไว้จากการขายทอดตลาดของศาล และศาลชั้นต้นมีคำสั่งบังคับจำเลย
จึงไม่ชอบ ผู้ร้องขอมติจะต้องไปดำเนินคดีฟ้องร้องกันเป็นคดีต่างหากจะใช้สิทธิขอบังคับในคดีนี้ไม่ได้ ศาลอุทธรณ์พิพากษายกแล้ว ฎีกาผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน

(สุธรรม วรรณแสง-สงวน สิทธิไชย-สนิท บริรักษ์)

ศาลแพ่ง - นายสุวเจตน์ วิจิตรชลชัย
ศาลอุทธรณ์ - นายมงคล วัลยะเพ็ชร

แหล่งที่มา กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

แผนก

หมายเลขคดีต้นศาลชั้นต้น

หมายเหตุ

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2093/2517

ธนาคารกรุงไทย จำกัด

ห้างหุ้นส่วนจำกัดประสิทธิ์มอเตอร์ ที่ 1 นายทองเต็ก หอมประเสริฐ หรือทองเต็ก แซ่ตั้ง

หุ้นส่วนผู้จัดการและในฐานะส่วนตัว ที่ 2 นางทองพิน แซ่ตั้ง ที่ 3

โจทก์

จำเลย

จำเลย

ป.วิ.พ. มาตรา 55, 271

ผู้ร้องเป็นผู้รับซื้อที่ดินของจำเลยได้จากการขายทอดตลาดเป็นบุคคลภายนอกคดี ไม่ใช่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ไม่มีสิทธิขอให้ศาลบังคับจำเลยผูกพันตามคำพิพากษาย้ายเครื่องจักรออกจากที่ดินซึ่งผู้ร้องซื้อไว้ ผู้ร้องขอไปที่ปลัดร้องเป็นคดีต่างหาก จะใช้สิทธิของบังคับในคดีนี้ไม่ได้

คดีนี้สืบเนื่องมาจากจำเลยทั้งหกไม่ชำระหนี้ได้ถอนจำนองพร้อมทั้งดอกเบี้ยให้โจทก์ตามคำพิพากษา โจทก์จึงร้องขอให้ศาลชั้นต้นที่ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 24867 พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นทรัพย์สินจำนอง และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดและประกาศขายทอดตลาดปรากฏว่านายจุมพล ฐานสุนทรภักดิ์ ตัวแทนของนางประนอม โสจนเศรษฐี ผู้ร้องประมูลได้ ได้รับโฉนดที่ดินดังกล่าวแล้วแต่จำเลยยังไม่โอนย้ายเครื่องจักรที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้และโจทก์ขอถอนการยึดแล้วออกไปจากที่ดิน ขอให้ศาลเรียกจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของจำเลยที่ 1 มาสอบถามเพื่อขนย้ายเครื่องจักรดังกล่าวออกไปจากที่ดินของผู้ร้อง ศาลชั้นต้นสอบถามจำเลยที่ 2 แล้วตกลงว่าไม่ยอมขนย้ายออกไปเพราะจำเลยที่ 2 ได้ยื่นอุทธรณ์ว่าการขายทอดตลาดเป็นโมฆะไว้ ขอให้ศาลอุทธรณ์ได้ตัดสินก่อน หรือมีฉะนี้ ขอเวลาขนย้าย 5 เดือนผู้ร้องตกลงว่าจำเลยจะใจที่จะไม่รื้อถอน ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งในวันเดียวกันให้จำเลยรื้อถอนเครื่องจักรออกไปภายในวันที่ 21 กันยายน 2514 ห้ามเข้าเกี่ยวข้อง หากฝ่าฝืนกำหนดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องจะได้พิจารณาออกหมายจับหรือกำหนดการอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อมาวันที่ 20 กันยายน 2514 จำเลยที่ 1 ที่ 2 ร้องว่าไม่ยอมขนย้ายเครื่องจักรออกไปภายในกำหนดที่ศาลสั่ง ขอเวลารื้อถอนออกไปอีก 4 เดือน และวันที่ 22 กันยายน 2514 ผู้ร้องร้องว่าจำเลยที่ 2 ไม่ขนย้ายเครื่องจักรออกไป กลับขนของและบริวารเข้าไปทำงานในโรงงานและที่ดินของผู้ร้อง ขอให้ออกหมายจับศาลชั้นต้นสั่งนำพร้อม ถึงวันนัด ผู้ร้องมาศาลฝ่ายเดียว ศาลชั้นต้นเห็นว่าศาลได้กำหนดเวลาให้จำเลยขนย้ายเครื่องจักรออกจากที่ดินของผู้ร้องภายในวันที่ 21 กันยายน 2514 ครบกำหนดก็ไม่ออก ศาลได้เลื่อนเวลานัดพร้อมมาอีก 2 ครั้ง จนถึงวันนัดนี้จำเลยก็ยังไม่ขนย้าย จึงเห็นสมควรกำหนดเวลาให้จำเลยขนย้ายเครื่องจักรออกจากที่ดินของผู้ร้องอีกครั้งหนึ่งมีกำหนด 15 วันนับแต่วันทราบคำสั่ง ฝ่าฝืนกำหนดถ้ายังไม่ขนย้ายก็ให้ผู้ร้องมีอำนาจขนย้ายเองได้โดยยึดค่าใช้จ่ายจากจำเลยที่ 2 ในการขนย้ายให้ผู้ร้องแจ้งเจ้าพนักงานตำรวจไปเป็นสักขีพยานด้วย

จำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับคำสั่งของศาลชั้นต้น ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ผู้ร้องฎีกา

ศาลฎีกาเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 ผู้มีอำนาจขอให้บังคับคดีได้คือ คู่ความหรือบุคคลผู้เป็นฝ่ายชนะ(เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจเป็นโจทก์หรือจำเลยหรืออาจเป็นบุคคลนอกซึ่งร้องสอดเข้ามาในคดีก็ได้ แต่ผู้ร้องเป็นผู้รับซื้อที่ดินของจำเลยได้จากการขายทอดตลาดเป็นบุคคลภายนอกคดีไม่ใช่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ไม่มีสิทธิบังคับคดีนี้ได้ การที่ผู้ร้องขอให้ศาลบังคับจำเลยขนย้ายเครื่องจักรออกจากที่ดินซึ่งผู้ร้องซื้อไว้จากการขายทอดตลาดของศาล และศาลชั้นต้นมีคำสั่งบังคับจำเลยจึงไม่ชอบ ผู้ร้องขอไปที่ปลัดร้องเป็นคดีต่างหากจะใช้สิทธิของบังคับในคดีนี้ไม่ได้ ศาลอุทธรณ์พิพากษายกแล้ว ฎีกาผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน

(สุธรรม วรรณแสง-สงวน สิทธิไชย-สิทธิ บริรักษ์)

แหล่งที่มา

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

แผนภาพ

หมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้น

หมายเหตุ

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3044/2545

นางมาสิน ชูพานันท์
ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กับพวก

โจทก์
ผู้ร้อง
จำเลย

ป.พ.พ. มาตรา 306 วรรคหนึ่ง
ป.วิ.พ. มาตรา 57 (1)

โจทก์โอนสิทธิเรียกร้องที่จะได้รับเงินค่าทดแทนที่ดินเพิ่มขึ้นตามคำพิพากษาให้แก่ผู้ร้อง โดยโจทก์และผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทราบแล้ว การโอนสิทธิเรียกร้องรายนี้ย่อมสมบูรณ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 306 วรรคหนึ่ง ดังนั้น สิทธิของโจทก์ที่จะได้รับชำระหนี้จากจำเลยทั้งสามตามคำพิพากษานี้จึงตกเป็นของผู้ร้อง โจทก์จึงไม่มีสิทธิที่จะรับเงินตามคำพิพากษาจากจำเลยทั้งสาม การที่โจทก์ยื่นคำแถลงขอรับเงินที่จำเลยที่ 2 นำมาวางศาลเพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งศาลชั้นต้นได้ออกคำบังคับตามคำแถลงของโจทก์อันเป็นการดำเนินการในชั้นบังคับตามคำพิพากษาทั้ง ๆ ที่โจทก์สิ้นสิทธิดังกล่าวไปแล้ว เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต กรณีนี้ผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและถูกโต้แย้งสิทธิ จึงขอขบถที่จะร้องขอเข้ามาในชั้นบังคับตามคำพิพากษาได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 57 (1)

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงินค่าทดแทนที่ดินเพิ่มขึ้นแก่โจทก์สำหรับที่ดินของโจทก์ที่ถูกเวนคืนอันเนื่องจากการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน เพื่อสร้างทางหลวงเทศบาลสายรัชดาภิเษก พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 10 ต่อปี ของจำนวนเงิน 219,964,533 บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 93,095,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 10 ของยอดดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสิน แต่ไม่เกินอัตราร้อยละ 10 ต่อปี กับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 200,000 บาท ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาพิพากษายืน

ผู้ร้องยื่นคำร้อง ขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องรับเงินตามคำพิพากษาแทนโจทก์

โจทก์ยื่นคำคัดค้าน ขอให้ยกคำร้อง

ศาลชั้นต้นจึงได้ส่วนแล้วมีคำสั่งยกคำร้อง คำคำร้องเป็นพับ

ผู้ร้องอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

ผู้ร้องฎีกา

ศาลฎีกาจะตัดสินคดีนี้จึงเห็นว่า การที่โจทก์โอนสิทธิเรียกร้องที่จะได้รับเงินค่าทดแทนที่ดินเพิ่มขึ้นตามคำพิพากษาให้แก่ผู้ร้อง โดยโจทก์และผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทราบแล้ว การโอนสิทธิเรียกร้องรายนี้ย่อมสมบูรณ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 306 วรรคหนึ่ง และหากการโอนสิทธิเรียกร้องรายนี้ยังไม่มีการยกเลิกกันโดยชอบ สิทธิของโจทก์ที่จะได้รับชำระหนี้จากจำเลยทั้งสามตามคำพิพากษานี้จึงตกเป็นของผู้ร้อง โจทก์จึงไม่มีสิทธิที่จะรับเงินตามคำพิพากษาจากจำเลยทั้งสาม เมื่อโจทก์สิ้นสิทธิที่จะได้รับเงินตามคำพิพากษาจากจำเลยทั้งสามแล้ว การที่โจทก์มายื่นคำแถลงขอให้ศาลชั้นต้นออกคำบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งศาลชั้นต้นได้ออกคำบังคับตามคำแถลงของโจทก์อันเป็นการดำเนินการในชั้นบังคับตามคำพิพากษา และต่อมาโจทก์ได้ยื่นคำแถลงขอรับเงินที่จำเลยที่ 2 นำมาวางศาล ทั้ง ๆ ที่โจทก์สิ้นสิทธิดังกล่าวไปแล้ว เป็นการจงใจที่จะให้ผู้ร้องซึ่งได้รับโอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินตามคำพิพากษาได้รับความเสียหาย เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ศาลชั้นต้นขอขบถที่จะสั่งไม่จ่ายเงินที่จำเลยที่ 2 นำมาวางให้แก่โจทก์ กรณีนี้ผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและถูกโต้แย้งสิทธิ ผู้ร้องจึงขอขบถที่จะร้องขอเข้ามาในชั้นบังคับตามคำพิพากษาได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 57 (1) และคำร้องขอรับเงินตามคำพิพากษาของผู้ร้องก็ถือว่าเป็นคำร้องขอขบถเนื่องจากผู้ร้องมีสิทธิเรียกร้องเกี่ยวเนื่องด้วยการบังคับตามคำพิพากษามาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 57 (1) ขอบที่ศาลชั้นต้นจะรับคำร้องของผู้ร้องไว้เพื่อดำเนินการให้ส่วนและวินิจฉัยถึงข้อโต้แย้งสิทธิของผู้ร้องในชั้นบังคับคดีให้ตามรูปคดีต่อไป ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำสั่งของศาลชั้นต้นทั้งที่ได้ส่วนแล้วยกคำร้องขอรับเงินตามคำพิพากษาของผู้ร้องนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย

พิพากษากลับ ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการให้ส่วนและวินิจฉัยคำร้องขอรับเงินตามคำพิพากษาของผู้ร้องตามรูปคดีต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ทั้งสาม ศาลให้ศาลชั้นต้นรวมส่งเมื่อมีคำสั่งใหม่.

(ประพันธ์ ทรัพย์แสง-วิชัย ชื่นชมพูนุท-กำพล ภูสุดแสง)

ศาลแพ่ง - นายจุฬพล กลัประเสริฐ
ศาลอุทธรณ์ - นายชนสิทธิ์ นิลกำแหง

แหล่งที่มา กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

แผนก

หมายเลขคดีแห่งชาติชั้นต้น

หมายเหตุ

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1654/2549

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เอ.เจ.ซี. (ประเทศไทย) จำกัด
บริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)
นางปรานอม ชันแก้ว กับพวก

โจทก์
ผู้ร้อง
จำเลย

ป.วิ.พ. มาตรา 57 (1), 271

โจทก์ได้ดำเนินการบังคับคดีแก่จำเลยทั้งสองโดยนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์ที่ดินของจำเลยที่ 2 เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2538 และทรัพย์สินที่ยึดอยู่ระหว่างประกาศขายทอดตลาด เมื่อโจทก์ได้ดำเนินการบังคับคดีภายในกำหนดสิบปีแล้ว โจทก์จึงมีสิทธิที่จะบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่ยึดไว้ให้เสร็จได้ แม้จะเกินกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา ผู้ร้องอ้างว่าเป็นผู้ประมวลซื้อสิทธิเรียกร้องรายได้จากการขายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งหากเป็นจริงผู้ร้องย่อมมีสิทธิได้รับชำระหนี้รายนี้แทนโจทก์ และมีความจำเป็นต้องเข้ามาเป็นคู่ความในคดีเพื่อบังคับคดีให้เสร็จสิ้นต่อไป

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โดยจำเลยทั้งสองตกลงชำระเงินจำนวน 376,032 บาท แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยและจะชำระให้เสร็จภายใน 2 ปี นับแต่วันทำสัญญา หากจำเลยทั้งสองผิดนัดไม่ชำระด้วยเหตุใด ยอมให้โจทก์บังคับคดีเอาทรัพย์สินของจำเลยตามคำขอท้ายฟ้องข้อ 3 จนกว่าจะครบถ้วน ภายหลังศาลมีคำพิพากษาจำเลยทั้งสองไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ได้ขอหมายบังคับคดีและนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ 4876 ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ระหว่างประกาศขายทอดตลาด

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนที่โจทก์

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ศาลมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2537 โจทก์เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิบังคับคดีภายใน 10 ปี นับแต่มีคำพิพากษา วันที่ยื่นคำร้องเกินกำหนด 10 ปีแล้ว จึงไม่เห็นควรให้สวมสิทธิ ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 ทวิ

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 บัญญัติว่า ถ้าผู้ละเมิดหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพคดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือแต่บางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดี (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ขอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น คดีนี้โจทก์ได้ดำเนินการบังคับคดีแก่จำเลยทั้งสอง โดยนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์ที่ดินโฉนดเลขที่ 4876 ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ของจำเลยที่ 2 เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2538 อยู่ระหว่างประกาศขายทอดตลาดตามประกาศขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอกสารอันดับที่ 23 ในสำนวน เมื่อโจทก์ได้ดำเนินการบังคับคดีภายในกำหนดสิบปีแล้ว โจทก์มีสิทธิที่จะบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่ยึดไว้ให้เสร็จได้ แม้จะเกินกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา ผู้ร้องอ้างว่าเป็นผู้ประมวลซื้อสิทธิเรียกร้องรายได้จากการขายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หากเป็นความจริงผู้ร้องย่อมมีสิทธิได้รับชำระหนี้รายนี้แทนโจทก์และกรณีมีความจำเป็นต้องเข้ามาเป็นคู่ความในคดีเพื่อบังคับคดีต่อไปให้เสร็จสิ้น ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องของผู้ร้องไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังขึ้น"

พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นรับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาและดำเนินการต่อไป คำอุทธรณ์แนบในชั้นนี้ให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำสั่งใหม่

(มนตรี ยอดปัญญา-สบโชค สุขารมณ-ม.ล.ฤทธิเทพ เทวกุล)

แหล่งที่มา

สำนักวิชาการ

แผนก

หมายเลขคดีแหล่งสารสนเทศ

หมายเหตุ

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 711/2548

จำคุก (มหาชน)
บริษัทเงินทุนธนชาติ จำกัด (มหาชน)
นางสาวเพ็ญพร พลกุล กับพวก

โจทก์
ผู้ร้อง
จำเลย

ป.วิ.พ. มาตรา 57

ผู้ร้องขอสิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่มีต่อกองทรัพย์สินของจำเลยในคดีนี้ได้จากการขายทอดตลาดตามคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีของศาลล้มละลายกลาง สิทธิของผู้ร้องจึงควรได้รับความคุ้มครอง คู่คุ้มครองและบังคับตามสิทธิดังกล่าวตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 123 ทั้งขณะผู้ร้องยื่นคำร้องขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหมายเรียกจำเลยไปให้การเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สิน อันถือได้ว่าเป็นการบังคับตามคำพิพากษา หรือคำสั่งในคดีล้มละลายแล้ว ผู้ร้องจึงเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรื่องด้วยการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีล้มละลายมีสิทธิร้องขอต่อเจ้าเป็นคู่ความในชั้นบังคับคดี เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองและบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 57 (1) ประกอบ พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153 (เดิม) โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ใดมาโต้แย้งสิทธิของผู้ร้องก่อน

คดีสืบเนืองมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาด เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2543 และมีคำพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ล้มละลาย ต่อมาวันที่ 4 มีนาคม 2546 ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนีประนอมหนี้และยกเลิกการล้มละลายสำหรับจำเลยที่ 2

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2540 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ให้ระงับการดำเนินงานของโจทก์คดีนี้ และดำเนินการชำระบัญชีตามกฎหมาย ต่อมาผู้ชำระบัญชีของโจทก์ยื่นคำร้องขอต่อศาลล้มละลายกลางขอให้มีคำสั่งให้โจทก์เป็นบุคคลล้มละลายและศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของโจทก์เด็ดขาดในคดีหมายเลขแดงที่ 317/2544 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2544 ดังนั้นเจ้าพนักงานจัดการทรัพย์สินต่าง ๆ ของโจทก์จึงตกอยู่แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามกฎหมาย ต่อมาเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2546 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของโจทก์ได้รวบรวมทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้องอื่น ๆ ของโจทก์นำออกประมูลขายอันเป็นการจัดการและรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 123 ผู้ร้องเป็นผู้ประมูลซื้อสิทธิทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้องอื่น ๆ ของโจทก์ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องของโจทก์ในคดีนี้ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของโจทก์ได้นำออกประมูลขายในคดีของศาลล้มละลายกลางหมายเลขแดงที่ 317/2544 ดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องได้จับใบเสร็จสิทธิเรียกร้องและอุปกรณ์แห่งหนึ่งมาเป็นของผู้ร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 305 ผู้ร้องจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี และมีสิทธิดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 ซึ่งก่อนยื่นคำร้องในคดีนี้ ผู้ร้องได้ดำเนินการขอถอนการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวให้จำเลยทั้งสองและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองทราบแล้ว โดยวิธีลงประกาศทางหนังสือพิมพ์และลงทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้รับหนังสือบอกกล่าวแล้ว ขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ในคดีนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) และมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาคือ

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดได้แบ่งสิทธิของผู้ร้อง การที่ผู้ร้องขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) จึงไม่ถูกต้อง ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 หรือ

ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "มีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องเพียงว่า ผู้ร้องมีสิทธิขอเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ร้องเป็นผู้เข้าประมูลซื้อทรัพย์สินในการขายสิทธิเรียกร้องของโจทก์ตามคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีของศาลล้มละลายกลางหมายเลขแดงที่ 317/2544 โดยสิทธิเรียกร้องที่ผู้ร้องเป็นผู้ประมูลซื้อได้รวมถึงสิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่มีต่อกองทรัพย์สินของจำเลยทั้งสองในคดีนี้ด้วย ตามเอกสารแนบท้ายประกาศขายสิทธิเรียกร้อง กลุ่ม 2 ลำดับที่ 1 และสำเนาหนังสือสัญญาซื้อขายสิทธิเรียกร้อง เอกสารท้ายคำร้องหมายเลข 7 และ 8 และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงได้ว่าผู้ร้องไม่สุจริตหรือการขายดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่ประการใดสิทธิของผู้ร้องผู้ซื้อทรัพย์สินโดยสุจริตในการขายสิทธิเรียกร้องของโจทก์ตามคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลายจึงควรได้รับความคุ้มครอง คู่คุ้มครองและบังคับตามสิทธิดังกล่าวตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 123 ทั้งขณะผู้ร้องยื่นคำร้องขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหมายเรียกจำเลยทั้งสองไปให้การเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สิน อันถือได้ว่าเป็นการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีล้มละลายแล้ว เมื่อสิทธิของเจ้าหนี้เป็นโจทก์ที่จะได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของจำเลยในคดีนี้ตกเป็นของผู้ร้องจากการขายทอดตลาดดังกล่าวแล้ว ผู้ร้องจึงเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรื่องด้วยการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีล้มละลายมีสิทธิร้องขอต่อเจ้าเป็นคู่ความในชั้นบังคับคดีเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองและบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) ประกอบพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153 (เดิม) โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ใดมาโต้แย้งสิทธิของผู้ร้องก่อนแต่อย่างใด ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องของผู้ร้องนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ผิด"

พิพากษาลงว่า อนุญาตให้ผู้ร้องเข้าเป็นคู่ความในชั้นบังคับคดี คำอุทธรณ์เนืองมาทั้งสองศาลให้เป็นพับ.

(อุดมศักดิ์ นิติมนตรี-สมชาย พงษ์ษา-วัฒน์ชัย โชติชูตระกูล)

แหล่งที่มา

เนติบัณฑิตยสภา

เผยแพร่

หมายเลขคดีแดงคดีชั้นต้น

หมายเหตุ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1843/2549

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ธนพล จำกัด (มหาชน)
บริษัทเงินทุนชาติ จำกัด (มหาชน)
นางสาวสาวิสา สาชินพานิช

โจทก์
ผู้ร้อง
จำเลย

ป.วิ.พ. มาตรา 57

โจทก์ตกเป็นบุคคลล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ย่อมมีอำนาจหน้าที่รวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สินของโจทก์ ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 123 การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ประกาศขายสิทธิเรียกร้องของโจทก์โดยวิธีอื่นตามมติของที่ประชุมเจ้าพนักงานเป็นการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว สิทธิของผู้ถือหุ้นโดยสุจริตจึงควรได้รับความคุ้มครองและบังคับตาม ดังนั้น เมื่อผู้ร้องเป็นผู้ถือหุ้นและได้มาซึ่งสิทธิเรียกร้องของโจทก์รวมถึงสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้จากจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีนี้ ย่อมถือว่าผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องเกี่ยวเนื่องด้วยการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในอันที่จะร้องขอเข้ามาเป็นคู่ความในชั้นบังคับคดี ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 57 (1) ได้

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความให้จำเลยชำระหนี้จำนวน 127,328.50 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราที่โจทก์กำหนด คืออัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำที่ธนาคารอาจเรียก ลูกหนี้ชั้นต้น 4 ธนาคาร รวม 3 โดยเฉลี่ย ของต้นเงิน 110,153.59 บาท นับตั้งแต่วันที่ฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยให้ผ่อนชำระเป็นรายเดือนไม่ต่ำกว่าเดือนละ 5,000 บาท แต่ทั้งนี้ต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมิถุนายน 2543 หากผิดนัดงดงวดใดงวดหนึ่งให้โจทก์บังคับคดีในหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจเงินทุน และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน 56 แห่ง ที่ถูกปิดกิจการจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2540 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ให้ระงับการดำเนินกิจการของโจทก์ในคดีนี้และดำเนินการชำระบัญชีตามกฎหมาย ต่อมาผู้ชำระบัญชีของโจทก์ร้องขอต่อศาลล้มละลายกลางให้มีคำสั่งให้โจทก์เป็นบุคคลล้มละลาย และศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของโจทก์ได้เด็ดขาดแล้วในคดีหมายเลขแดงที่ 1152/2544 ต่อมาวันที่ 27 พฤษภาคม 2546 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 123 ผู้ร้องเป็นผู้มีฐานะเป็นผู้ถือหุ้นและสิทธิเรียกร้องอื่น ๆ ของโจทก์ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องที่มีต่อจำเลยตามคำพิพากษาในคดีนี้ ผู้ร้องได้รับโอนซึ่งสิทธิเรียกร้องและอุปกรณ์แห่งหนี้มาเป็นของผู้ร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 305 จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี และมีสิทธิดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้ทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 ผู้ร้องบอกกล่าวแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวให้จำเลยทราบแล้ว ขอให้มีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) และมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายในฐานะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต่อไป

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ผู้ร้องอ้างว่าได้รับโอนสิทธิเรียกร้องของโจทก์ในคดีนี้จากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ การใช้สิทธิของผู้ร้องเป็นการใช้สิทธิแทนโจทก์ หากใช้เกินบุคคลภายนอกที่ต้องขึ้นคำร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) ไม่ให้ยกคำร้อง คำคำร้องเป็นพัน

ผู้ร้องอุทธรณ์และนายทนายฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 หรือ

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของฎีกาว่า คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องของผู้ร้องขอหรือไม่ เห็นว่า เมื่อโจทก์ตกเป็นบุคคลล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ย่อมมีอำนาจหน้าที่รวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สินของโจทก์ตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในหมวด 4 ส่วนที่ 4 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ซึ่งมาตรา 123 บัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะขายทรัพย์สินที่รวบรวมได้มาตามวิธีที่สะดวกและเป็นผลดีที่สุด โดยมีเงื่อนไขว่าการขายโดยวิธีอื่นนอกจากการขายทอดตลาดต้องได้รับความเห็นชอบของกรรมการเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ประกาศขายสิทธิเรียกร้องของโจทก์โดยวิธีอื่นตามมติของที่ประชุมเจ้าพนักงานในคดีหมายเลขแดงที่ 1152/2544 ของศาลล้มละลายกลางเป็นการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว สิทธิของผู้ถือหุ้นโดยสุจริตในการขายสิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายจึงควรได้รับความคุ้มครอง คุ้มครอง และบังคับตาม ดังนั้น หากเป็นความเป็นจริงตามข้ออ้างของผู้ร้องว่า ผู้ร้องเป็นผู้ถือหุ้นและได้มาซึ่งสิทธิเรียกร้องของโจทก์รวมถึงสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้จากจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีนี้จากทนายผู้ฟ้อง ย่อมถือว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องเกี่ยวเนื่องด้วยการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในอันที่จะร้องขอเข้ามาเป็นคู่ความในชั้นบังคับคดี เพื่อยังให้ได้รับความคุ้มครอง คุ้มครอง และบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) ได้ และเมื่อผู้ร้องเป็นบุคคลภายนอกคดี การขอให้บังคับตามสิทธิเรียกร้องของตนที่มีอยู่ ผู้ร้องจึงต้องยื่นคำร้องขอเข้ามาในคดีตามบทกฎหมายดังกล่าว ที่ศาลชั้นต้นเห็นว่าวินิจฉัยและมีคำสั่งยกคำร้องของผู้ร้องมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย และเห็นสมควรส่งสำนวนคืนไปให้ศาลชั้นต้นเพื่อไต่สวนคำร้องและมีคำสั่งใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 243 (1) ประกอบมาตรา 247 อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น"

พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการไต่สวนคำร้องของผู้ร้องแล้วมีคำสั่งใหม่ตามรูปคดี คำอุทธรณ์ยอมในชั้นนี้ให้ศาลชั้นต้นรับฟังเมื่อมีคำสั่งใหม่

(อรรถสิทธิ์-สมชัย จึงประเสริฐ-บุญรอด ดันประเสริฐ)

แห่งที่มา เนติบัณฑิตยสภา

แผนก

หมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้น

หมายเหตุ